

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Praxis Iurispatronatus Acquirendi, conseruandiq[ue] illud;
ac amittendi modos breuiter continens**

Viviani, Giuliano

Romae, 1620

Cap. 2. quomodo acquiratur ius patronatus per fundantes, construentes,
seu dotantes.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61772)

24 Pars I. Lib. II. Cap. II.

19 supra. Et si † Dioecesanus non vult consentire potest compelli per superiorem, vel superior ipse potest consentire. Card. in cap. nobis quæst. 6. de iurepatr. Abb. conf. 59. col. 3. vers. 3. principaliter confidero par. 2. Lambert. vbi supra art. 16. qui Dioecesanus Episcopus † potest compelli per suum superiorem puta Ar-

chiepiscopum. Doct. in c. nullus de iurepatr. Lambert. 21 vbi supra art. 17. & si † ecclesia sit fundata sine Dioecesani consensu poterit demoliri & reuocari per dictum Dioecesanum, non autem per fundantem, maxime nolentem Dioecesano. Lambert. vbi supra art. 18.

CAPVT SECVNDVM.

Quomodo acquiratur Iuspatr. per fundantes, construentes, seu dotantes.

SVMMARIVM.

- 1 Fundans, constituens, & dotans Ecclesiam sunt patroni insolidum.
- 2 Quod procedit alternativè unum faciendo.
- 3 Si plures fundent, omnes sunt patroni.
- 4 Si plures construant, omnes sunt patroni.
- 5 Et procedit etiam in fabricantibus operam ad constructionem.
- 6 Si plures dotent, omnes sunt patroni.

- 7 Si vnus omnia perficit solus fit patronus.
- 8 Consensus Dioecesani in supradictis requiritur.
- 9 Iuspatr. in abstracto est indivisibile, sed quoad executionem divisibile.
- 10 Ecclesia vbilibet potest edificari nisi sit prohibitum.
- 11 Patronus quis efficitur si det domum, vt sit Ecclesia.
- 12 Dominus fundi fit patronus si in suo fundo fundetur Ecclesia sine eius sciëntia si rati fuerit.
- 13 Et si construens bona fide fuerit dicto casu fit patronus, quia

- quia construxit.
- 14 Aliquando quis cogitur fundum vendere pro edificanda Ecclesia.
- 15 Inuito plebano potest fundari Ecclesia intra fines sue Ecclesie.
- 16 Inuito rectore potest constructi Altare in eius Ecclesia.
- 17 Inuito patrono potest constructi altare in Ecclesia patronata.
- 18 Si fundus sit Ecclesie, ei acquiritur ius patr.
- 19 Ecclesia potest edificari in fundo subiecto fideicommissio.
- 20 Ecclesia si fundata sit in fundo communi iocius cogitur partem suam vendere.
- 21 Ecclesia alibi potest edificari, si non possit edificari ubi iussit testator.
- 22 Si testator non designet Ecclesiam, fiet arbitrio Diocesani.
- 1 **D**Ans ꝛ fundū, construēs, seu dotans ecclesiam cum cōsensu Diocesani, quilibet in solidum erit patronus cap. pia mentis. cap. Frigentius. 16. q. 7. cap. nobis de iure patron. Abb. in Rubr. de iure patron.
- 2 Ampliatur ꝛ primo dicta conclusio procedere alternative, si dederit fundum, vel

- construxerit, seu dotauerit, & non cumulative, & sic, quod sufficiat vni fundasse, vel construxisse, licet alia facta non fuerint. Lambert. art. 1. q. 3. par. 1. lib. 1.
- 3 Ampliatur secundo, ꝛ vt nō solum omnes illi supradicti sint patroni in solidum, sed etiam si plures simul darent fundum, omnes erunt patroni in solidum cum construente, & dotante. Abb. in Rubr. de iure patr. Lambert. vbi supra, art. 2. dummodo dent fundum sufficientem pro ecclesia.
- 4 Ampliatur ꝛ procedere, quod si plures simul construxerunt ecclesiam omnes erūt patroni in solidum cum fundante, & dotante. Abb. in d. Rubr. ante finem. Card. in dicto cap. nobis col. vlt. de iure patr. Lambert. vbi supra art. 3. dummodo isti sufficienter construxerint, nam si vnus nunc parum daret, nunc alter dicerentur benefactores, non constructores.
- 5 Ampliatur ꝛ procedere, etiam si faber, seu murarius dedit operam sine precio alter ligna, alius camenta, alter præcium, nam si ita conueniunt omnes erunt patroni info-

3 in solidum cum fundante, &
 4 dotante. Card. in dicto cap.
 nobis quæst. 9. Lambert. art.
 4. vbi supra.
 6 Ampliatur ꝑ procedere in
 pluribus dotantibus æquali-
 ter, vel inæqualiter, si simul
 conuenerunt sufficienter do-
 tare, vt omnes sint in solidum
 patroni cum fundante, & con-
 struente. Abb. in cap. 3. de ec-
 cles. ædific. num. 4. & in di-
 cta Rubr. de iurepatr. Lam-
 bert. art. 5. & si ꝑ vnus solus
 velit fundare, construere, &
 dotare ecclesiam, non admit-
 tetur alter, nisi eo volente,
 quia expedit ecclesiæ, magis
 habere patronum, quam plu-
 res secundum Card. in Cle-
 ment. plures. col. 3. de iurepat.
 8 Lambert. art. 6. vbi supra. ꝑ Et
 semper quando vnus omnia
 prædicta implet, vel plures,
 semper in quolibet ipsorum
 volentium esse patronos re-
 quiritur consensus Diocesa-
 ni. Lamber. vbi supra art. 7.
 & si plures sint, vt supra, om-
 nes sunt patroni in solidum,
 9 quia ius patr. est ꝑ indiuisibile
 in abstracto, sed quo ad exe-
 cutionem est diuisibile; & ideo
 si vnus fundauit, & constru-
 xit habebit duas voces, si

vnus dotauit, habebit vnam
 vocem. Lambert. vbi supra
 art. 8. num. 8. & 10. Eccle-
 10 sia ꝑ autem debet, & potest
 ædificari in omni loco, nisi
 reperiatur expresse prohibi-
 tum. c. ecclesias 13. de con-
 secrat. distinct. 1. dummodo
 locus sit liber ab omni serui-
 tute, & onere. Lambert. art.
 9. vbi supra.

Acquit etiam ius patr.
 11 si quis domum suam ꝑ pro ec-
 clesia relinquat, & sic, vt sit
 ecclesia, & si sit apta sine
 noua constructione erit pa-
 tronus, quia dedit fundum,
 & quia construxit, alias pro
 fundo dato tantum erit pa-
 tronus. Lambert. artic. 10.
 12 vbi supra, & ꝑ si super fundo
 alieno ecclesia fundetur in-
 scio domino fundi, dominus
 fundi acquirat ius patr. res-
 pectu fundi, & constructionis.
 Card. in dicto cap. nobis, op-
 13 pos. 4. dummodo dominus
 fundi ratum habuerit, & Dio-
 cesanus consenserit, secus si
 construens bona fide fecit, &
 dominus fundi ratum habuit,
 tunc n. dominus fundi erit pa-
 tronus ratione fundi, & con-
 structor erit patronus ratio-
 ne constructionis. Lamber. art.

12. vbi supra: & licet ecclesia sit fundata in fundo alieno in scio domino, non tamen potest dirui iussu domini. gloss. in cap. Apostolicos. in verbo construxisse.

12. quæst. 2. Lambert. artic.

13. vbi supra. Et potest quis

14. cogi & vendere fundum pro ecclesia ædificanda, quando ex aliqua necessitate populi pro sacramentis administrandis ecclesia ædificanda sit. Lambert. art. 14. vbi supra, & inuito etiam Plebano potest

15. infra fines & illius matricis ecclesiæ fundari Altare, Cappella, vel Ecclesia, de consensu tamen Dioecesani. Lambert. artic. 15. vbi supra, & fundans iuspatron.

16. acquirit, & ita etiam & acquiritur iuspatr. per constructionem Altaris in ecclesia, Rectore illius contradicente, cum consensu tamen Dioecesani. argum. cap. omnes basilicæ 16. q. 7. Lambert. art. 16

17. vbi supra, & idem est si dotem, & construat Cappellam in ecclesia patronata, nam non requiritur consensus patroni; sed Dioecesani. Lambert. art. 17. vbi supra, & si Episcopus dat fundum

18. ecclesiæ pro ecclesia & noua ædificanda, & iuspatron. ratione dicti fundi acquiritur ecclesiæ, cuius antea erat fundus. Lambert. artic. 18. vbi supra; si autem ex pecunia aliena quis in fundo proprio construat ecclesiam, tam ex datione fundi, quam constructionis iuspatr. acquirit. Lambert. artic. 19. vbi supra, nisi esset pecunia priuilegiata ecclesiæ, militis, vel pupilli, & ratum habeat factum à domino fundi, tunc enim dominus pecuniæ ratione constructionis, & dominus fundi pro fundo erunt patroni, & si plures sint domini fundi, puta quia vnus directum, alter vtile dominium habeat, omnes erunt compatroni. Abb. in rubr. de iurepatr. Lambert. artic.

20. vbi supra. Potest etiam

19. ædificari & ecclesia in fundo subiecto fideicomisso, si hæres ex eo quartam detrahere debeat, nam tunc fauore ecclesiæ condominus tenetur pro re precium habere, vel iuspatr. pro sua rata. per doctrin Bald. in l. 2. §. vlt. per illum text. C. de comm. ser. manumiss. Lambert. vbi supra

20pra artic. 21. & † si testator
mandet per hæredem eccle-
siam construi in fundo com-
muni cum alio, socius cogi de-
bet partem suam hæredi ven-
dere. Lambert. vbi supra ar-
tic. 22. & eadem ratione si
21 testator † mandet ecclesiam
construi in certo loco, & ibi
construi non possit, construe-

tur in alio loco de Dicecfa-
ni consensu, & hæres erit pa-
tronus. & si testator non de-
22 signet † ecclesiæ longitudi-
nem, vel latitudinem, Die-
cesanus arbitrabitur quid sit
agendum de his. Lambert.
vbi supra art. 24. & 25. vide
Card. Seraphin. decis. 1149.

CAPVT TERTIVM.

Acquiritur ius patr. re perfecta.

SUMMARIVM.

- 1 Ius patronatus acquiritur
re perfecta.
- 2 Qui cœpit ecclesiam adifi-
care cogitur eam perficere.
- 3 Et infra quinquennium te-
netur complere adificationem.
- 4 Promittens ecclesiam con-
struere complere cogitur.
- 5 Coactus perficiens eccle-
siam fit patronus.
- 6 Hæres coactus adificans
ecclesiam iussu testatoris fit
patronus.
- 7 Aliquando cogi potest quis
ad fundandam ecclesiam ex
causa necessitatis.

- 8 Qui cogi possint ecclesiam
adificare.
- 9 Dote incompetente quis non
fit patronus tanquam dotans,
sed ex privilegio.
- 10 Ius patr. potest reservari ha-
redibus, & extraneo.
- 11 Hæres si moriatur infra
tempus, quo debebat ecclesiam
adificare, tenetur eius hæres.
- 12 Relicta pro construenda
ecclesia si non sufficiant, con-
uertantur in pios usus, de
consensu Episcopi.
- 13 Ecclesiam tenetur adifica-
re hæres ex testamento imper-
fecto, si probari possit.
- 14 Hospitale si cõstrui debeat,
illius